

Legende

Ono nešto po èemu je Vrbnik poseban teško je izreæi rijeèima. To treba otkriti i u susretu s gradom doživjeti. Jer kad nabrojim sve spomenike i nanižem sve važne godine, osjeæam da još nešto nedostaje.

Možda je to ono ozraèje minulih vremena, koje se daje osjetiti, a izbija iz ponekad neprimjetnih pa èak i neuglednih detalja, poput nekog siæušnog prozorèiæa, neobraðenih stijena u temeljima kuæa, u kamen urezano glagoljsko slovo ili križiæ. Svaka voltica i nadvoltica koje zajedno drže i onako preblizi poslagane kuæe èuvaju spomen na neka druga vremena i drugaèije oblike življenja na ovom skuèenom prostoru.

Pamte te naše kuæe i ulice jedno drugo vrijeme. Ono doba koje povijest ne bilježi kad su na tim prostorima zajedno s ljudima obitavali biæa koja su nazvali malièæi, krsnici, vili, mori, kudlaki. Bilo je to tako davno da je uglavnom išèezlo iz sjeæanja današnjih ljudi. Ali u najstarijim vrbnièkim ulicama Roèu i Smokovcu živi jošsjeæanje na velike probleme koje su nekad davno imali s malièæima. Ta su se mala zaigrana biæa znala pojaviti iznenada, zanovijetati i zafrkavati ljude kojima nije bilo uvijek do šale. Još se spominju jednog malièæa koji se je uselio na tavan jedne od kuæica baš u ulici Roè. To ne bi bilo ništa strašno da nije ovaj mangupèiæ tražio od ukuæana da mu svakog dana za objed serviraju pjat makaruni, a to je bila poslastica koju su sebi Vrbnièani mogli priuštiti jedino za velike blagdane.

U ulici Smokovec postoji kuæa, znana je kao Kugina kuæa. U njoj je jednom davno živjela samohrana Jele sa sinom jedincem. Jadna žena nakon silnih nagovaranja i prijetnji pristala je kugu na leðima unijeti u grad jer joj je obeæala da æe njezine ukuæane poštedjeti strašne smrti.

Ali te je veèeri mali djeèak, Jelin sinèiæ navratio susjedima da ne bude doma sam. Strašna bolest tu je veèer poharala sve kuæe, poštedjela je Jelinu kuæu, ali ne i susjedovu.

Puteljak Šenoin put koji spaja ulicu Pod keštel i Gospoji spomen je na prekrasnu ljubavnu prièu. Akteri su jedna Vrbenka Dume i senjski uskok. Uzalud je mletaèki èinovnik nudio Dumi ruku i blagostanje. Ona je èeznula za drugim. Po najveæoj buri kad se je to moglo najmanje oèekivati doveslao je uskok po zapjenjenom moru svoju barku pod stijene nad koje se nadvio Šenoin put. Njemu ususret pohrlila je Dume i ništa ju nije moglo zaustaviti. Prièa ima sretan završetak.

Neke od ovih legendi èuo je Šenoa od svog prijatelja Vrbnièanina Mata Grškoviæa u Pragu za vrijeme njihovih zajednièkih studenskih dana i uvrstio ih u svoja književna djela. Marija Kraljiæ